

System kontroli wewnętrznej BPI Banku Polskich Inwestycji S.A.

System kontroli wewnętrznej jest jednym z elementów zarządzania bankiem. Podstawy, zasady i cele systemu kontroli wewnętrznej wynikają z ustawy Prawo Bankowe oraz Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach.

Cel systemu kontroli wewnętrznej

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych w sposób przyczyniający się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności i prawidłowości sprawozdawczości finansowej, procedur administracyjnych księgowych oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem Banku
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami ostrożnościowymi, wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi.

Role organów Banku

1. Rada Nadzorcza

- sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej
- zatwierdza zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej
- monitoruje skuteczność systemu kontroli wewnętrznej w oparciu o informacje otrzymywane od Zarządu Banku, Komitet Audytu oraz Działu Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności i Działu Audytu Wewnętrznego
- dokonuje corocznej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli realizowanej w pierwszej i drugiej linii obrony oraz w Dziale Audytu Wewnętrznego.

2. Komitet Audytu

Komitet Audytu

- pełni funkcje doradcze dla Rady Nadzorczej w zakresie zadań związanych z systemem kontroli wewnętrznej
- opiniuje adekwatność i skuteczność systemu kontroli wewnętrznej.

3. Zarząd Banku

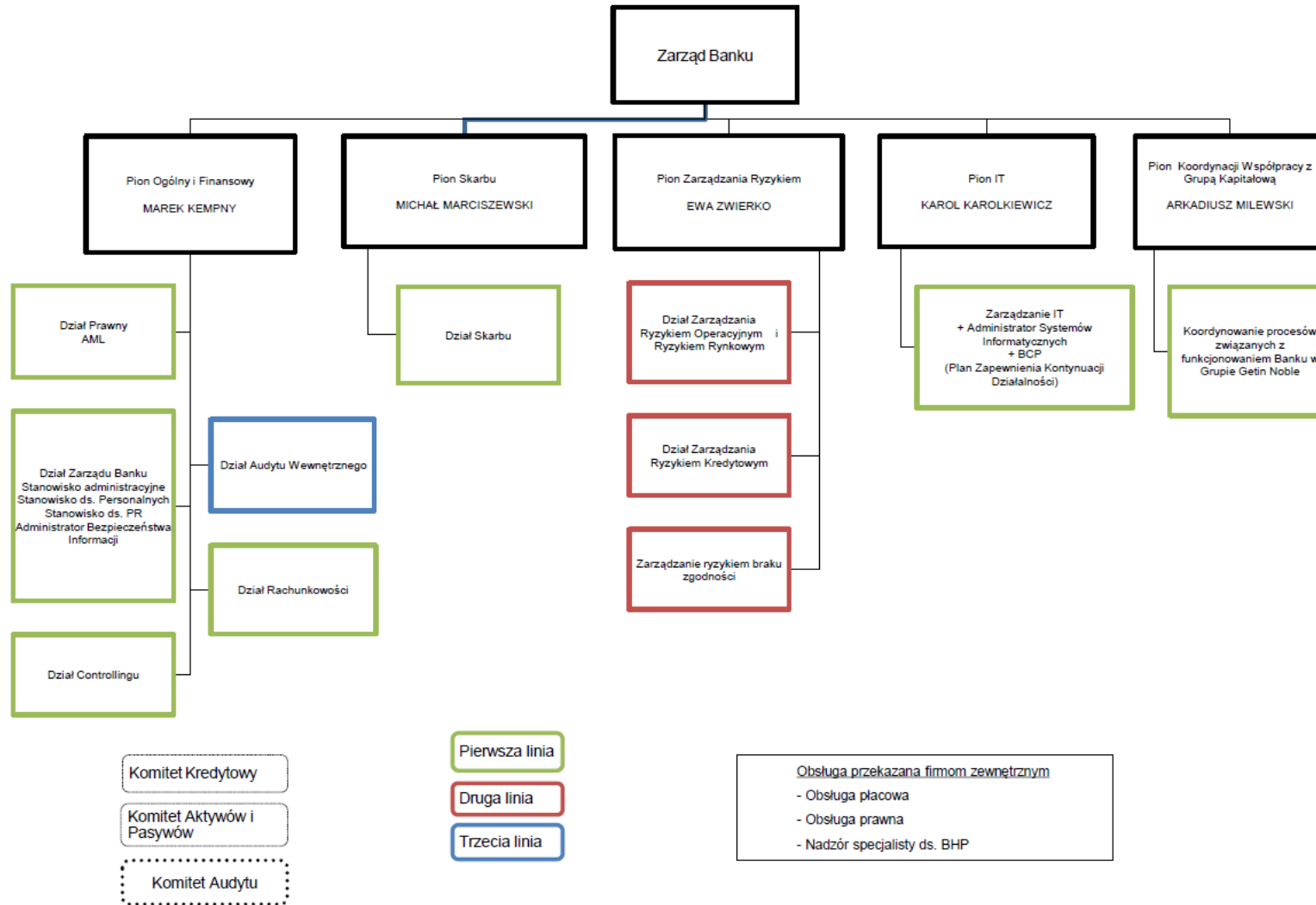
- projektuje, wprowadza oraz zapewnia funkcjonowanie adekwatnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej
- ustanawia kryteria oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej
- określa rodzaje działań podejmowanych w celu usunięcia nieprawidłowości wykrytych przez system kontroli wewnętrznej, w tym - środki naprawcze i dyscyplinujące
- zatwierdza kryteria uznania procesu za istotny oraz listę procesów istotnych wraz z powiązaniem z celami ogólnymi i szczegółowymi

- zapewnia regularny przegląd wszystkich funkcjonujących w Banku procesów pod kątem ich istotności
- akceptuje regulacje w obszarze systemu kontroli wewnętrznej, zapewnia ich okresowy przegląd i aktualizację
- zapewnia dostęp Compliance Oficera oraz Audytora Wewnętrznego do niezbędnych dokumentów źródłowych, w związku z wykonywaniem przez nich obowiązków służbowych
- ustanawia zasady projektowania, zatwierdzania i wdrażania mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku oraz określa rolę jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za opracowanie projektu mechanizmu kontrolnego, jego zatwierdzenie i wdrożenie
- odpowiada za zapewnienie adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych w procesach funkcjonujących w Banku
- zapewnia funkcjonowanie matrycy funkcji kontroli wraz z przypisaniem zadań związanych z zapewnieniem jej funkcjonowania
- ustanawia zasady raportowania
- przekazuje informację Radzie Nadzorczej o sposobie wypełnienia zadań w obszarze systemu kontroli wewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem:
  - adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej
  - skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz podjętych działaniach zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących
  - zapewnienia niezależności Działu Audytu Wewnętrznego i Działu Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności
  - zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników Działu Audytu Wewnętrznego i Działu Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności

Schemat trzech linii obrony w ramach struktury organizacyjnej Banku

System kontroli wewnętrznej w Banku zorganizowany jest w podziale na trzy niezależne poziomy, stanowiące trzy linie obrony.

Struktura organizacyjna BPI Bank Polskich Inwestycji S.A.

1. Pierwsza linia obrony

Pierwszy poziom tworzą struktury organizacyjne realizujące zadania operacyjne generujące ryzyko. Pierwsza linia obrony odpowiada za opracowanie, wdrożenie i wykonywanie mechanizmów kontrolnych. Prowadzi monitoring przestrzegania mechanizmów kontrolnych w postaci weryfikacji bieżącej i/lub testowania poziomego.

Jej zadaniem jest przestrzeganie zasad wynikających z zatwierdzonych polityk, instrukcji, regulaminów i procedur. W zakres odpowiedzialności pierwszej linii wchodzi zarządzanie ryzykami w procesach.

2. Duga linia obrony

Na drugi poziom składa się działalność komórek zarządzających ryzykiem. Celem ich działania jest zapewnienie, by działania realizowane na pierwszym poziomie były właściwie zaprojektowane i skutecznie ograniczały ryzyko, wspierały pomiar i analizę ryzyka oraz efektywność działalności.

Odpowiadają m.in. za:

- monitorowanie stosowania przez pierwszą linię obrony regulacji z zakresu systemu kontroli wewnętrznej, w tym monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony w zakresie przestrzegania mechanizmów kontrolnych
- monitoring przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach drugiej linii obrony.

W ramach działań kontrolnych druga linia obrony przeprowadza inspekcje, testy i przeglądy.

3. Trzecia linia obrony

Trzeci poziom stanowi audyt wewnętrzny, realizujący niezależne audyty elementów systemu zarządzania Bankiem, w tym systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej. Audyt wewnętrzny funkcjonuje odrębnie od pierwszego i drugiego poziomu i nie ma możliwości wpływania na podejmowane decyzje. Odpowiada za ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Funkcja kontroli

Na funkcję kontroli składają się wszystkie mechanizmy kontrolne zaimplementowane w procesach funkcjonujących w Banku, niezależne monitorowanie ich przestrzegania oraz raportowanie w ramach funkcji kontroli.

W Banku zostały wyodrębnione procesy istotne dla Banku, dla których wskazane zostały kluczowe mechanizmy kontrolne. Zarządzanie tymi mechanizmami kontrolnymi odbywa się z wykorzystaniem matrycy funkcji kontroli.

Matryca funkcji kontroli określa:

- 1) powiązania celów ogólnych i szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi
- 2) sposób monitorowania kluczowych mechanizmów kontrolnych
- 3) ocenę adekwatności i skuteczności kluczowych mechanizmów kontrolnych.

Mechanizmy kontrolne są dostosowane do specyfiki działalności Banku. Stosowane są na wszystkich trzech liniach obrony. Spełniają rolę prewencyjną, detekcyjną i korekcyjną.

Przestrzeganie mechanizmów kontrolnych podlega niezależnemu monitorowaniu, które obejmuje weryfikację bieżącą i testowanie dopasowane do kategorii, częstotliwości, grupy i typu danego mechanizmu kontrolnego.

Funkcja Compliance i Audyt Wewnętrzny – umiejscowienie, zakres zadań, niezależność

Funkcję zapewnienia zgodności sprawuje Dział Zarządzania Ryzykiem Braku Zgodności („*Compliance*”). Do zadań *Compliance* należy badanie zgodności regulacji i produktów z przepisami prawa, regulacjami ostrożnościowymi i przyjętymi przez Bank standardami rynkowymi. Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje: identyfikację ryzyka, ocenę profilu ryzyka, kontrolę ryzyka, raportowanie o ryzyku. W ramach funkcji kontroli *Compliance* monitoruje mechanizmy kontrolne ze szczególnym uwzględnieniem kluczowych mechanizmów kontrolnych służących zapewnieniu zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami ostrożnościowymi, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Ponadto *Compliance* utrzymuje i monitoruje matrycę funkcji kontroli poprzez określenie szablonu matrycy oraz wytycznych jej wypełniania, wsparcie metodyczne właścicieli procesów istotnych oraz okresową weryfikację jakości i kompletności informacji zawartych w matrycy. *Compliance* prowadzi również rejestr nieprawidłowości w ramach systemu kontroli wewnętrznej, okresowo raportuje wyniki testowania pionowego kluczowych mechanizmów kontrolnych oraz prowadzi przegląd mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej.

Dział Audytu Wewnętrznego świadczy w sposób niezależny i obiektywny usługi zapewniające i doradcze na rzecz Zarządu i Rady Nadzorczej, wspierając Bank w osiągnięciu wytyczonych celów. Audytor Wewnętrzny podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Banku a funkcjonalnie Radzie Nadzorczej, co zapewnia mu organizacyjną niezależność. Audytor Wewnętrzny działa zgodnie z przepisami prawa, standardami audytu wewnętrznego i Kodeksem Etyki Instytutu Auditorów Wewnętrznych. Podstawowym zadaniem Audytu Wewnętrznego są czynności o charakterze zapewniającym, których celem jest dokonywanie oceny adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, poprzez prowadzone badania audytowe obejmujące całą działalność Banku.

Niezależność Compliance Oficera i Audytora Wewnętrznego zapewniona jest m.in. poprzez raportowanie do Zarządu Banku, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej, uczestnictwo w posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej, możliwość bezpośredniego kontaktu z Członkami Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku, system wynagrodzeń umożliwiający zatrudnienie osób o odpowiednich kwalifikacjach, doświadczeniu i umiejętnościach. W Banku funkcjonują również mechanizmy chroniące Compliance Oficera i Audytora Wewnętrznego przed nieuzasadnionym wypowiedzeniem umowy o pracę.

Zasady oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej

Ocena skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej dokonywana jest raz do roku przez Radę Nadzorczą odbywa się w oparciu o :

- Opinię Komitetu Audytu
- Informację Zarządu Banku dotyczącą adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, skali i charakteru nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz podejmowanych działań mitygujących, zapewnienia niezależności komórce do spraw

- zgodności i audytu wewnętrznego, zapewnienia odpowiednich zasobów kadrowych niezbędnych do skutecznego wykonywania zadań oraz koniecznych środków finansowych do systematycznego podnoszenia kwalifikacji, zdobywania doświadczenia i umiejętności
- Okresowych raportów komórki do spraw zgodności i komórki audytu wewnętrznego
  - Opinii Audytora Wewnętrznego ze zrealizowanego rocznego planu audytu
  - Informację Audytora Wewnętrznego o ocenie skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem
  - Ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta
  - Ustaleń wynikających z czynności nadzorczych, w szczególności wykonywanych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego
  - Istotnych ocen i opinii dokonywanych przez podmioty zewnętrzne.

W 2017 roku raportowanie w ramach systemu kontroli wewnętrznej oraz podejmowane działania naprawcze wskazywały, że system kontroli wewnętrznej w Banku był skuteczny i adekwatny do skali działalności Banku.